

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний автомобільно-дорожній
університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних занять
з дисципліни «Міжнародні фінанси»
для студентів спеціальності
6.030503 – «Міжнародна економіка»

Харків 2017

Укладач: д.е.н. Горовий Д.А.
к.е.н. Нікітіна А.В.

Кафедра міжнародної економіки

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Фінансова глобалізація у світі	6
Тема 1. Система міжнародних фінансів.	6
Тема 2. Глобалізація світового фінансового середовища. Світові фінансові кризи.	7
Тема 3. Заборгованість у системі міжнародних фінансів.	8
Тема 4. Світова валютно-фінансова система та етапи її еволюції.	10
Розділ 2. Валютні операції у світі	12
Тема 5. Фінансова і монетарна політика Європейського валютного союзу.	12
Тема 6. Міжнародні розрахунки та їх організаційні засади.	13
Тема 7. Платіжний баланс країн світу.	15
Тема 8. Світовий фінансовий ринок та його структура.	17
Тема 9. Валютні ринки та валютні операції.	18
Розділ 3. Дослідження функціонування міжнародних ринків деривативів, банківських кредитів та дорогоцінних металів	21
Тема 10. Міжнародний фондовий ринок.	21
Тема 11. Міжнародний ринок похідних цінних паперів (деривативів)	23
Тема 12. Міжнародний ринок банківських кредитів	25
Тема 13. Міжнародний ринок дорогоцінних металів	2728
Розділ 4. Механізм функціонування та регулювання міжнародних фінансових потоків	28
Тема 14. Міжнародна банківська справа та міжнародне оподаткування	28
Тема 15. Фінанси транснаціональних корпорацій	31
Тема 16. Міжнародне страхування	34
Тема 17. Україна на світовому фінансовому ринку	35
Рекомендована література	36

ВСТУП

Дисципліна «Міжнародні фінанси» належить до циклу професійно орієнтованих дисциплін підготовки бакалаврів за фаховим спрямуванням 6.030503.

Метою навчальної дисципліни є формування знань та умінь, розкриття теоретичних і практичних основ еволюції глобальних фінансів, структури міжнародного перерозподілу фінансових ресурсів - світового фінансового ринку, функціонування світових фінансових центрів, міжнародного банківництва, міжнародних та регіональних фінансових організацій, міжнародних валютно-фінансових операцій та регулювання міжнародних фінансових потоків.

Предметом дисципліни є система знань про світову фінансову систему, світовий фінансовий ринок та світові фінансові центри.

Основні завдання дисципліни полягають у формуванні системи знань, вмінь та уявлень щодо предмету навчальної дисципліни

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- сутність міжнародних фінансів та їх основні компоненти;
- основні засади координації політики країн у глобальному фінансовому середовищі; сутність, характерні риси і структурні елементи світового фінансового ринку; етапи розвитку світової валютної системи;
- загальні характеристики, види та учасників міжнародних валютних ринків; засади функціонування та особливості ринків євровалют;
- форми і види міжнародного кредитування;
- основні напрямки розвитку міжнародного ринку цінних паперів;
- умови формування та основні світові фінансові центри;
- особливості функціонування міжнародних банків та основні банківські операції на міжнародних ринках;
- методологічні аспекти аналізу, основні світові потоки та мотиви здійснення прямих іноземних інвестицій;

- особливості портфельного інвестування та управління фінансовими ризиками на міжнародних ринках;
- роль і місце міжнародних фінансових організацій в системі глобальних фінансів;
- механізм здійснення міжнародних фінансових операцій;
- особливості регулювання світових фінансових потоків;
- проблеми і перспективи інтеграції України в систему світових фінансів.

– **вміти:**

- аналізувати платіжний баланс країни;
- визначати крос-курси валют різними способами;
- визначити фінансові результати сторін міжнародної угоди від операційного валютного ризику;
- розраховувати вартість хеджування операційного валютного ризику на ринку короткострокових капіталів та визначати прибутки або збитки від проведеної операції хеджування;
- визначати форвардний курс валюти на основі спот-курсу;
- визначати, яка валюта продається за форвардним контрактом з премією, а яка з дисконтом;
- визначати, якою є позиція інвестора (на пониження чи на підвищення валютного курсу);
- розраховувати внутрішню вартість опціону.

Міждисциплінарні зв'язки: Вивчення даного курсу припускає попереднє освоєння у таких дисциплін: міжнародна економіка, макро- та мікроекономіка, фінанси, національна економіка.

РОЗДІЛ 1. ФІНАНСОВА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ У СВІТІ

Тема 1. Система міжнародних фінансів

1.1. Основні питання теми

1. Предмет і функції міжнародних фінансів.
2. Взаємозв'язок міжнародних фінансів і світового економічного середовища.
3. Суб'єкти міжнародних фінансів та їхня характеристика.

1.2. Основні терміни та поняття

Міжнародні фінанси, світове фінансове середовище, суб'єкти міжнародних фінансів, фінансова інновація, фінансовий інжиніринг, фінансові інструменти, фінансові технології

1.3. Питання для перевірки знань

1. Розкрийте поняття «світове фінансове середовище» та покажіть його взаємозв'язок зі світовим економічним середовищем.
2. Які явища лежать в основі глобалізації фінансової системи?
3. Назвіть основні причини виникнення та розвитку міжнародних фінансів.
4. Визначте та дайте характеристику основним змінам у структурі світової економіки.
5. Визначте та дайте характеристику факторам впливу на міжнародний рух капіталу.
6. Розкрийте поняття фінансової революції.
7. Характеристика держави як суб'єкта міжнародних фінансів.
8. Характеристика центрального банку як суб'єкта міжнародних фінансів.
9. Характеристика міжнародних організацій як суб'єктів міжнародних фінансів.

1.4. Тематика рефератів

1. Фактори, що сформували сучасне світове економічне середовище.
2. Міжнародна спеціалізація виробництва.
3. Міжнародна фінансова політика держави
4. Роль Інтернету в обслуговуванні міжнародних фінансів

Тема 2. Глобалізація світового фінансового середовища. Світові фінансові кризи

2.1. Основні питання теми

1. Глобалізація фінансового ринку як світове явище.
2. Міжнародна фінансова політика та її реалізація.
3. Наднаціональна координація міжнародних валютно-фінансових відносин.
4. Світові фінансові кризи та причини їх виникнення

2.2. Основні терміни та поняття

Валютне регулювання, глобалізація фінансового ринку, валютні обмеження, девальвація, ревальвація, девізна політика, дисконтна політика, основні принципи міжнародного права, міжнародне фінансове право, фінансова криза, валютні резерви.

2.3. Питання для перевірки знань

1. Що таке норми міжнародного права та які вони бувають?
2. Перерахуйте джерела норм міжнародного права.
3. Схарактеризуйте систему міжнародних договорів щодо фінансової діяльності.
4. Які проблеми виникають унаслідок дії міжнародних угод, що регламентують фінансову діяльність?
5. Розкрийте поняття «міжнародне фінансове право».
6. Що таке валютна політика та які є форми її прояву?
7. Що таке ревальвація та девальвація валюти?
8. Що таке диверсифікація валютних резервів?
9. Наведіть приклади міжнародного співробітництва та координації валютно-фінансової політики.

2.4. Тематика рефератів

1. Мексиканська криза 1995 р.
2. Криза країн Південно-Східної Азії.
3. Напрями координації міжнародної валютно-фінансової політики.
4. Глобальна фінансова криза як фактор змін світового руху фінансових ресурсів.

Тема 3. Заборгованість у системі міжнародних фінансів

3.1. Основні питання теми

1. Геополітика світового боргу.
2. Світова економіка та світовий борг.
3. Криза світової заборгованості.
4. Основні недоліки системи регулювання світових потоків капіталу.
5. Роль міжнародних фінансових організацій у регулюванні зовнішнього боргу.
6. Управління зовнішнім боргом.
7. Світові інструменти боргу.
8. Методи управління зовнішнім боргом.
9. Правові аспекти регулювання боргу.
10. Програмне управління зовнішнім боргом.

3.2. Основні терміни та поняття

Борг, заборгованість, зовнішній державний борг, коефіцієнт обслуговування боргу, конверсія боргу, реструктуризація боргу, рефінансування боргу, сек'юритизація, сальдо

3.3. Питання для перевірки знань

1. Охарактеризуйте геополітичну структуру світу.
2. Які ви знаєте боргові інструменти?
3. Назвіть методи управління зовнішнім боргом.
4. У чому проявляються боргові риси світової економіки?
5. Назвіть стадії кризи міжнародної заборгованості.
6. Назвіть основні проблеми системи регулювання світових потоків капіталу.
7. Дайте визначення поняття «реструктуризація боргу».
8. Яка організація займається реорганізацією офіційних боргів країн?
9. Яка організація займається реорганізацією комерційних боргів країн?
10. Назвіть різновиди базових умов реструктуризації офіційного боргу.
11. Перерахуйте етапи реструктуризації комерційного боргу.

3.4. Тематика рефератів

1. Державний зовнішній борг України та його реструктуризація.
2. «Мистецтво» брати та не віддавати борги.
3. Поняття «дефолту» та досвід суверенних дефолтів.
4. Проблеми зовнішньої заборгованості провідних індустріальних країн

3.5. Завдання до теми

1. На початок року державний борг країни становив 20 млрд USD, з них 50% – зовнішні зобов'язання. Оцініть можливості країни щодо погашення зовнішнього боргу, якщо обсяг його відносно експорту досяг 45%, а платежі з обслуговування зовнішнього боргу – 1,5 млрд USD.

2. За наведеними у табл. даними оцініть рівень економічного розвитку кожної країни та ступінь фінансової залежності.

Країна	Чисельність населення, млн чол.		Валовий внутрішній продукт, млрд USD	Зовнішній борг, млрд USD
	на початок року	на кінець року		
А	23,1	23,3	120,8	18,4
Б	7,6	8,0	30,3	8,6

3. За наведеними у табл. даними про зовнішньоекономічну діяльність країни визначте: а) сальдо рахунка поточних операцій; б) сальдо рахунка операцій з капіталом та фінансами; в) зміну резервних активів. Зробіть висновки.

Статті платіжного балансу	Млн USD
Баланс товарів та послуг	914
Доходи (сальдо)	-150
Поточні трансферти (сальдо)	224
Капітальні трансферти	2
Прямі інвестиції	118
Портфельні інвестиції	-363
Інші інвестиції	-385
Помилки та пропуски	-123

Тема 4. Світова валютно-фінансова система та етапи її еволюції

4.1. Основні питання теми

1. Поняття світової грошової системи, основні складові.
2. Валютний курс: поняття, функції, багатофакторність.
3. Теорії регулювання валютного курсу.
4. Криза валютної системи: поняття, види.
5. Еволюція світової валютної системи.
6. Паризька валютна система.
7. Бреттон-Вудська валютна система.
8. Ямайська валютна система.
9. Роль міжнародного валютного фонду.

4.2. Основні терміни та поняття

Валютний кошик, валютний курс, валютний паритет, валютні блоки, валютні резерви, вільно конвертовані валюти, золотий паритет, класичний механізм «золотих крапок», міжнародна валютна ліквідність (МВЛ), міжнародні розрахункові грошові одиниці (МРГО), монетний паритет, неконвертовані валюти, плаваючий валютний курс, резервна валюта, ступінь конвертування валюти, таргетування, тройська унція, фіксований валютний курс, частково конвертовані валюти.

4.3. Питання для перевірки знань

1. Розкрийте поняття «валюта» та «валютна система».
2. Дайте характеристику основним складовим світової, міжнародної та національної валютних систем.
3. Поняття «валютного курсу», його види, функції та багатофакторність.
4. Що таке резервна валюта та які валюти мають такий статус?
5. Поняття «міжнародна валютна ліквідність», її основні компоненти.
6. Дати визначення валютної кризи та схарактеризувати її основні види.
7. Структурні принципи першої світової валютної системи.
8. Загальні риси та відмінності Генуезької та Паризької валютних систем.

9. Особливості світової валютної кризи 1929–1936 рр.
10. Причини та форми кризи Бреттон-Вудської валютної системи.
11. Які проблеми сучасної валютної системи?
12. У чому відмінність Європейської валютної системи від Ямайської?
13. Назвіть загальні риси та відмінності СДР та ЕКЮ.
14. Назвіть причини введення та дайте характеристику особливостей ЄВРО.

4.4. Тематика рефератів

1. Паритет валюти та його форми.
2. Характеристика Ямайської валютної системи.
3. Структурні принципи Бреттон-Вудської валютної системи.
4. Роль міжнародного валютного фонду.
5. Долар США як світова резервна валюта.

РОЗДІЛ 2. ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ У СВІТІ

Тема 5. Фінансова і монетарна політика Європейського валютного союзу

5.1. Основні питання теми

1. Основні етапи створення ринку ЄС
2. Європейський валютний союз: становлення, переваги, колективна валюта євро, розвиток кредитних механізмів, загальноєвропейські банківські установи.
3. Фінансові умови, за яких країни можуть приєднатися до валютного союзу ЄС
4. Перспективи розвитку Європейського валютного союзу.
5. Передумови входження України в Європейський валютний союз.
6. Валютні союзи світу.

5.2. Основні терміни та поняття

Євро, Євроринок, спільний ринок, валютний союз, ЕКЮ.

5.3. Питання для перевірки знань

1. Дайте визначення «євроринку» та «євровалюти».
2. Назвіть специфічні характеристики ринку євровалют.
3. Які ви знаєте інструменти ринку євровалют?
4. Розкрийте поняття євровалютного міжбанківського ринку та його інструментів.
5. Назвіть умови, за яких країни можуть приєднатися до валютного союзу ЄС

5.4. Тематика рефератів

1. Сучасні тенденції розвитку євроринку.
2. Євровалютний міжбанківський ринок.
3. Єдиний європейський ринок банківських послуг.
4. Вплив євро на розвиток країн Центральної та Східної Європи.
5. Діяльність банків країн-учасниць ЄС на світовому фінансовому ринку.
6. Європейська валютна інтеграція та її сучасні проблеми

Тема 6. Міжнародні розрахунки та їх організаційні засади

6.1. Основні питання теми

1. Міжнародні розрахунки та їхні форми.
2. Акредитив у міжнародних розрахунках.
3. Форми, види та конструкції акредитиву.
4. Валютні кліринги та їхні форми.
5. Валютно-фінансові та платіжні умови міжнародних контрактів.
6. Поняття платіжного балансу та взаємозв'язок рахунків.

6.2. Основні терміни та поняття

Аванс, акредитив, банківський переказ, валюта ціни, валютні кліринги, дорожній чек, інкасо, міжнародні розрахунки, переказний вексель (тратта), пластикова картка, платіж на відкритий рахунок, подвійний рахунок, простий вексель, чек

6.3. Питання для перевірки знань

1. Розкрийте поняття «міжнародні розрахунки» та назвіть їхні форми.
2. Що таке акредитив?
3. Які ви знаєте форми, види та конструкції акредитиву?
4. Визначте поняття «валютного кліринг», назвіть його форми.

6.4. Тематика рефератів

1. Розрахунки за допомогою документарних акредитивів у міжнародних економічних відносинах.
2. Факторинг у галузі міжнародних фінансів
3. Фінансові посередники на міжнародному фінансовому ринку
4. Характеристика міжнародного ринку облігацій.
5. Методи страхування ризику з міжнародних кредитів.
6. Міжнародні факторингові операції.
7. Характеристика форфейтингових інструментів.
8. Міжнародний лізинг.

6.5. Завдання до теми

1. Випущено переказний вексель на 1000 USD на 200 днів під 10% річних, за 30 днів до погашення векселя він був проданий банку по

ставці 15 %. Визначити , скільки грошей заробить банк і скільки кредитор?

2. Облігації підприємства емітуються з номінальною процентною ставкою 5%. Номінальна вартість облігації 1000 USD. Курс емісії – 900 USD., курс погашення – 1150 USD. наприкінці терміну їх обігу. Період обігу облігацій – 5 років. Одноразові накладні витрати, пов'язані з емісією облігацій – 0,5 % від номіналу.

Визначте ефективну процентну ставку по облігаціях для емітента і для інвестора.

3. Існує можливість фінансування відновлення активів за 3 варіантами:

- 1) за рахунок власних джерел;
- 2) за рахунок банківського кредиту;
- 3) на умовах лізингу.

Вартість активу 1000 USD., термін експлуатації 5 років, авансовий лізинговий платіж 10% від вартості активу. Регулярний лізинговий платіж 50 USD./рік, ліквідаційна вартість активу після передбаченого терміну експлуатації прогнозується в сумі 100 USD. Ставка податку на прибуток згідно чинного законодавства, середня ставка за банківським кредитом 10% на рік.

Тема 7. Платіжний баланс країн світу

7.1. Основні питання теми

1. Способи використання інформації платіжного балансу.
2. Структура платіжного балансу.
3. Сучасна класифікація статей платіжного балансу за методикою МВФ.
4. Стан рівноваги платіжного балансу.
5. Платіжний баланс України.
6. Оцінка позицій платіжного балансу.
7. Порівняльний аналіз платіжних балансів держав.

7.2. Основні терміни та поняття

Валюта платежу, активне сальдо платіжного балансу, дефіцит платіжного балансу, платіжний баланс

7.3. Питання для перевірки знань

1. Що таке валюта ціни та платежу?
2. Які ви знаєте умови платежу міжнародних контрактів ?
3. Що таке платіжний баланс? Який його економічний зміст та основні категорії?
4. Дайте характеристику основним способам використання інформації платіжного балансу.
5. Розкрийте поняття структури платіжного балансу.
6. Про що свідчить позитивне (негативне) сальдо торгового балансу?
7. Що розуміють під рівновагою платіжного балансу?
8. Дайте характеристику платіжного балансу України за минулий рік.
9. Розкрийте основні методи оцінки платіжного балансу.

7.4. Тематика рефератів

1. Монетарний підхід до платіжного балансу.
2. Визначення моменту настання кризи платіжного балансу.
3. Порівняльна характеристика первісних теорій платіжного балансу

7.5. Завдання до теми

1. Платіжні баланси двох країн характеризуються даними, представленими у табл.. За умови, що в сальдо рахунка операцій з капіталом та фінансами врахована зміна резервних активів, оцініть стан платіжного балансу кожної країни. Як можна пояснити незбалансованість рахунків?

Країна	Сальдо рахунка поточних операцій	Сальдо рахунка операцій з капіталом та фінансами
А	-2,25	+1,65
Б	+2,15	-3,15

2. За наведеними у табл. даними про зовнішньоекономічну діяльність країни визначте: а) сальдо торговельного балансу; б) сальдо рахунка поточних операцій; в) сальдо рахунка операцій з капіталом та фінансами. Зробіть висновки щодо стану платіжного балансу.

Статті платіжного балансу	Млн USD
Експорт товарів	3585
Імпорт товарів	-2545
Експорт послуг	255
Імпорт послуг	-185
Доходи (сальдо)	-150
Поточні трансферти (сальдо)	320
Капітальні трансферти	3
Резервні активи	-255
Помилки та пропуски	-125

3. Дві країни з пасивним торговельним балансом характеризуються даними, представленими в табл. По кожній країні оцініть стан платіжного балансу та боргове навантаження. Зробіть висновки.

Країна	Сальдо рахунка поточних операцій	Валовий внутрішній продукт	Зовнішній борг
А	-5	35,5	10,5
Б	-3	15,5	5,5

Тема 8. Світовий фінансовий ринок та його структура

8.1. Основні питання теми

1. Фінансові ресурси світового господарства.
2. Поняття та структура міжнародного фінансового ринку.
3. Процеси інтернаціоналізації фінансових ринків.
4. Основні елементи та умови міжнародного фінансового центру.
5. Характеристика найважливіших фінансових центрів.
6. Офшорні банківські центри.

8.2. Основні терміни та поняття

Золотовалютні резерви, офіційні золотовалютні резерви, офшорні центри, паперові офшорні центри, світовий фінансовий центр, фінансова допомога, фінансовий ринок, фінансові ресурси світу, «функціональні» офшорні центри

8.3. Питання для перевірки знань

1. Розкрийте поняття «фінансові ресурси світу» та механізм їхнього перерозподілу.
2. Що таке фінансовий ринок?
3. Структура світового фінансового ринку.
4. Характеристика процесу формування міжнародного фінансового центру.
5. У чому особливості таких світових фінансових центрів, як Лондон, Нью-Йорк, Токіо?
6. Що таке офшорні центри? Які є види офшорних центрів?

8.4. Тематика рефератів

1. Лондон – світовий фінансовий центр.
2. Нью-Йорк – світовий фінансовий центр.
3. Токіо – світовий фінансовий центр.
4. Офшорні банківські центри.

Тема 9. Валютні ринки та валютні операції

9.1. Основні питання теми

1. Валютний ринок: поняття, основні категорії.
2. Структура валютного ринку та його об'єми.
3. Інструменти валютного ринку.
4. Поняття валютної операції та валютних цінностей.
5. Класифікація валютних операцій.
6. Спот-ринок.
7. Строковий ринок.
8. Ринок крипто валют.
9. Валютний курс. Крос-курс.

9.2. Основні терміни та поняття

Арбітражери, база котирування, валюта котирування, валютна операція, валютна позиція, валютний ринок, варіаційна маржа, відкрита валютна позиція, внутрішня цінність опціону, дата валютування, довга відкрита валютна позиція, закрита валютна позиція, компенсаційна маржа, коротка відкрита валютна позиція, котирування валют, маржа, обернене котирування, переказ, повне котирування, позиційні спекулянти, початкова маржа, процентні витрати, пряме котирування, рухомість валют, своп-ставка, кріптовалюти, майнінг.

9.3. Питання для перевірки знань

1. Розкрийте поняття «валютного ринку» та його структури.
2. Інструменти валютного ринку.
3. Визначте поняття валютних операцій. Яка їхня класифікація?
4. Що таке котирування валюти? Які види котирувань ви знаєте?
5. Які правила розрахунку крос-курсу?
6. Дайте характеристику спот-ринку.
7. Дайте характеристику форвардного ринку.
8. Поняття опціонного контракту, його види та стилі.
9. Назвіть види учасників валютного ринку згідно їхніх функцій.
10. Назвіть базисний пункт, валюту котирування та базу котирування в попередньому котируванні.
11. Що таке валютна позиція учасника валютного ринку?

12. Якщо банк купує єни за швейцарські франки, то як зміниться його валютна позиція?
13. Дайте визначення ф'ючерсних контрактів.
14. Розкрийте поняття своп-операції.

9.4. Тематика рефератів

1. Інструменти міжнародного валютного ринку.
2. Арбітражні валютні операції.
3. Валютний ринок: його структура та об'єми.
4. Валютна політика та її форми
5. Методи та способи аналізу світового валютного ринку
6. Методики визначення валютного курсу в країнах Центральної та Східної Європи
7. Паритет валюти та його форми на різних етапах розвитку валютних систем
8. Роль Європейського центрального банку в міжнародному валютному регулюванні
9. Роль Міжнародного валютного фонду в міжнародному валютному регулюванні
10. Роль попиту та пропозиції у визначенні валютного курсу. Рівноважна ціна валюти
11. Біткойн та інші кріптовалюти: особливості застосування.

9.5. Завдання до теми

1. У вашому розпорядженні є 1 млн USD, котирування подається на екрані. За яким курсом ви можете продати долари та купити фунти стерлінгів? Скільки фунтів ви отримаєте?

GBP/USD
1,6210 1,6215

2. Банк ABC здійснює такі котирування спот-курсів валют проти американського долара:

CHF 1,4022/20;

JPY 105,20/40;

EUR 1,6100/10.

а) Клієнт хоче купити євро. Який курс євро? Який курс пропонує банк ABC – бід чи офер?

б) Який спред швейцарського франка?

в) Який курс банк використовує при купівлі 4 млн єни?

3. У вересні 1996 року в Україні введено в обіг національну грошову одиницю – гривню. За даними статистичних збірників або періодичних економічних видань зібрати інформацію про курс долара США, німецької марки та російського рубля на національному валютному ринку України. Дані мають бути на перше число кожного кварталу за період з часу введення гривні до моменту виконання завдання.

Користуючись комп'ютерною програмою (наприклад EXCEL), побудувати графіки динаміки курсу долара США, німецької марки та російського рубля на валютному ринку України та проаналізувати їх.

4. За даними, представленими у табл. визначте валютний курс грошової одиниці країни Б до грошової одиниці країни А .

Вид товару	Країна А, грош. од.	Країна Б, грош. од.
Чоловічий костюм	150	650
Жіночий костюм	200	860
Взуття чоловіче	100	350
Взуття жіноче	120	420
М'ясо	6,5	36,5
Молоко	1,2	4,5

5. Розрахувати крос-курс польського злотого (PLZ) до фунта стерлінгів (GBP), долара США (USD), євро (EUR), чеської крони (CZK) та швейцарського франка (CHF), взявши до уваги курс української гривні (UAH) до цих валют на день розрахунку.

РОЗДІЛ 3. ДОСЛІДЖЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ РИНКІВ ДЕРИВАТИВІВ, БАНКІВСЬКИХ КРЕДИТІВ ТА ДОРОГОЦІННИХ МЕТАЛІВ

Тема 10. Міжнародний фондовий ринок

10.1. Основні питання теми

1. Світовий ринок цінних паперів.
2. Історія виникнення й етапи розвитку торгівлі акціями .
3. Світовий ринок боргових цінних паперів.
4. Особливості фондового ринку країн Близького Сходу.
5. Інструменти ринку боргових цінних паперів.
6. Структура світового ринку боргових цінних паперів.
7. Довгострокові боргові папери.
8. Ринок короткострокових боргових паперів.

10.2. Основні терміни та поняття

Фондовий ринок, акція, облігація, вексель, тратта, соло, інжара, сукук, інвестиції.

10.3. Питання для перевірки знань

1. У чому сутність ринку цінних паперів?
2. Що таке інвестиційний капітал?
3. Які посередники існують на ринку цінних паперів?
4. У чому полягає ризик інвестування?
5. Які етапи та тенденції розвитку світового фондового ринку?
6. Яка використовується класифікація цінних паперів?
7. У чому полягають особливості міжнародного ринку акцій?
8. Що являє собою міжнародний ринок депозитарних розписок?
9. У чому сутність міжнародного ринку облігацій?
10. Як визначається вартість акцій та облігацій?

10.4. Тематика рефератів

1. Взаємозв'язок міжнародного кредитного ринку та міжнародного фондового ринку.
2. Аналіз фондового ринку України та його взаємозв'язок з міжнародним фондовим ринком..

3. Діяльність фондових бірж на міжнародному ринку цінних паперів.

10.5. Завдання до теми

1. За умовами зовнішньоторговельної угоди між данською компанією «Ессо» і британською торговельною мережею «Tesco PLC» має бути поставлена партія зимового одягу на суму 5 млн EUR. Розрахунок здійснюється за допомогою переказного векселя. За векселем передбачено відсоток розміром 4 % річних. Виписано вексель 1 вересня 2017 р., а дата сплати – 1 лютого 2018 р. Ремітентом за векселем виступає банк «Uni Credit Bank». Через місяць після того, як вексель було виписано, банк «Uni Credit Bank» перевіряв його (зробив індосамент) на компанію «Factor», яка, у свою чергу, продала вексель на три місяці до настання дати платежу за векселем банку «Deutsche bank». Дисконт становив 3 % річних. Кожен з учасників запропонованої ситуації має виконувати роль або експортера, або імпортера, або ремітента, або будь-якого з інших осіб, задіяних в описаних операціях з векселем.

Під час виконання завдання необхідно:

- 1) скласти переказний вексель;
- 2) зробити індосамент на векселі;
- 3) визначити суму, яку за векселем отримала від його продажу компанія «Pringle»;
- 4) обчислити суму дисконту.

2. Державний валютний облігаційний зайом надано в таких сумах: 100 млн. EUR на 100 тис. облігацій; 415 млн. EUR на 41,5 тис. облігацій; 7370 млн. EUR на 73,7 тис. облігацій. Визначити номінальну ціну облігацій.

3. Шестимісячний депозитний сертифікат розміщено за номінальною ціною 100 тис. євро під 15% річних. Через 2 місяці поточна ринкова ставка за чотиримісячними борговими зобов'язаннями склала 20%, і власник вирішив продати папір. Розрахувати доход продавця і покупця.

Тема 11. Міжнародний ринок похідних цінних паперів (деривативів)

11.1. Основні питання теми

1. Поняття, еволюція розвитку, функції та учасники міжнародного ринку деривативів
2. Характеристика похідних фінансових інструментів
3. Форвардні операції
4. Операції "своп"
5. Ф'ючерсні контракти
6. Опціони
7. Арбітражні операції.

11.2. Основні терміни та поняття

Дериватив, світовий ринок деривативів, процентні деривативи, валютні деривативи, продуктові лінії деривативів, біржовий та позабіржовий ринки, опціон, ф'ючерс, форвард, торгівля ф'ючерсами, торгівля форвардами, хеджі, хедж-фонди, скальпери, спекулянти, спред, строк опціону, трейдери, фіксинг

11.3. Питання для перевірки знань

1. Які характерні риси фінансових деривативів?
2. Яким є сучасний міжнародний ринок фінансових деривативів?
3. Які основні риси первинного ринку цінних паперів?
4. Що розуміють під вторинним ринком цінних паперів та які його особливості?
5. У чому призначення фондових індексів?

11.4. Тематика рефератів

1. Хеджування валютних ризиків.
2. Цілі застосування фінансових деривативів.
3. Відмінність між ф'ючерсними і форвардними операціями.
4. Біржовий ринок деривативів.
5. Позабіржовий ринок деривативів

11.5. Завдання до теми

1. Необхідно знайти справжню вартість опціонів: американського на купівлю, американського на продаж, європейського на купівлю і європейського на продаж.

Умови:

Поточний курс долар/єна – 1,3500;

Шестимісячний форвардний курс долар/єна – 1,50;

Ціна виконання шестимісячного опціону долар/єна – 1,40.

2. Валютний дилер відносно форвардного курсу USD/EUR за угодою на 6 місяців одержав інформацію про форвардну маржу: 150 – 130. Визначити: а) котирування здійснюється з премією чи з дисконтом; б) для якої з валют відсоткові ставки вищі, а для якої нижчі?

3. Спот-курс SGD/USD = 0,6808 – 0,7085. Відсоткові ставки на грошовому ринку дорівнюють: за депозитами у SGD – 6,2%; за кредитами у SGD – 8,5%; за депозитами у USD – 4,8%; за кредитами у USD – 6,5%. Термін форвардної угоди становить 6 міс. (180 днів), а термін відсоткового року – 360 днів.

Визначити: а) форвардну маржу (премія чи дисконт); б) курс «аутрайт» SGD/USD.

4. Фірма постійно реалізує ф'ючерсні контракти на каву по ціні 520 USD за контракт. Всього в січні було продано 30 контрактів. В лютому ціна зросла на 10 пунктів за контракт і було реалізовано 25 контрактів. У березні ситуація змінилася - ціна впала до 500 USD за контракт а обсяг продажу склав лише 15 контрактів. Розрахувати вартість ецїл. Визначити прибутки фірми, якщо біржова ціна на каву становила: в січні - 515 - 525 USD за контракт, у лютому - 520-530USD, в березні - 490 USD.

5. Споживач придбав 50 форвардних контрактів на цукор по ціні 200 USD за контракт. Одночасно він продає на біржі 50 ф'ючерсних контрактів по ціні 210 USD за контракт. Визначити доцільність проведення хеджування за умови - 1) ціна на форвард зросла на 15 пунктів; 2) якщо ціна на форвард зменшилась на 20 пунктів.

Тема 12. Міжнародний ринок банківських кредитів

12.1. Основні питання теми

1. Міжнародний кредитний ринок, його структура та оператори.
2. Міжнародний кредит: поняття, принципи, функції та форми.
3. Методи мінімізації ризиків за міжнародного кредитування.
4. Міжнародний лізинг.
5. Факторинг.
6. Форфейтинг.

12.2. Основні терміни та поняття

Грошовий лізинг, груповий лізинг, дійсний лізинг, зворотний лізинг, змішаний лізинг, компенсаційний лізинг, конвенційний факторинг, конфіденційний факторинг, лізинг нерухомості, лізинг постачальнику, лізинг рухомого майна, міжнародний кредит, міжнародний кредитний ринок, міжнародний лізинг, міжнародний ринок банківських кредитів.

12.3. Питання для перевірки знань

1. Розкрийте поняття кредитного ринку, його структури та операторів.
2. Що таке світовий ринок банківських кредитів?
3. Дайте визначення міжнародного кредиту. Розкрийте його основні принципи, функції та форми.
4. Назвіть методи мінімізації ризиків за міжнародного кредитування.
5. Розкрийте поняття «міжнародний лізинг».
6. Класифікація основних видів лізингу.
7. Дайте визначення факторингової операції, її суб'єктів та об'єктів.
8. Механізм реалізації факторингової операції та характеристика видів факторингу.
9. Розкрийте поняття форфейтингової операції та механізму її реалізації.
10. Назвіть форфейтингові інструменти.
11. Перерахуйте інструменти ринку боргових цінних паперів.
12. Характеристика та класифікація довгострокових боргових паперів.

12.4. Тематика рефератів

1. Міжнародні факторингові операції.
2. Характеристика форфейтингових інструментів.
3. Міжнародний лізинг.
4. Роль держави в регулюванні міжнародного кредиту
5. Синдиковані кредити та їхній подальший розвиток
6. Кредитна політика як складова міжнародної фінансової політики

12.5. Завдання до теми

1. Одна з країн Латинської Америки планує провести модернізацію своєї системи залізничних доріг, для чого необхідно придбати новий рухомий состав. Витрати в іноземній валюті становлять, за оцінками, 950 млн USD. У результаті модернізації залізниці очікується підвищення щорічного прибутку до 140 млн дол. на рік. Можливі два альтернативні шляхи фінансування.

а). кредит на 20 років за ставкою 13 %.

б) кредит на 10 років за ставкою 11 %.

Який варіант кращий? Чому? Основна сума має виплачуватися рівними частками щорічно.

2. Необхідно дати оцінку найбільш привабливої інвестиції з погляду очікуваного ефекту.

Розглядаються три варіанти інвестування валютних коштів в еквіваленті 1 млн USD. Об'єктом інвестиції виступають державні цінні папери Японії, США та Великобританії.

Строк інвестиції – п'ять років.

Курс spot: японська єна – 120, фунт стерлінгів – 1,45.

Ставка нарощування процентів – для єни: – 1,5 %; для долара США – 2,5 %; для фунта стерлінга – 2,7 %.

Проценти складні.

Прогнозні курси валют на кінець строку: єна – 112, фунт стерлінга – 1,48.

Ризик кожної з трьох інвестицій береться як однаковий.

3. Позику в розмірі 2 млн USD було видано 20.02 до 05.11 включно під 10 % річних. Яку суму повинен отримати боржник у кінці строку при нарахуванні простих процентів?

Тема 13. Міжнародний ринок дорогоцінних металів

13.1. Основні питання теми

1. Еволюція та розвиток ринку дорогоцінних металів
2. Світові ринки золота.
3. Дорогоцінні метали та їх роль в економіці
4. Металеві вклади та їх перспективи
5. Дорогоцінні камені та інші валютні еквіваленти
6. Золотовалютний запас країни

13.2. Основні терміни та поняття

Золото, платина, срібло, метали «платинової групи», банківські метали, золотий еквівалент, металевий вклад в банк, біметалевий вклад, металеві біржі, коштовне каміння, золотовалютний запас .

13.3. Питання для перевірки знань

1. Розкрийте поняття «ринки золота» та золоті аукціони. Визначте особливості їхнього функціонування.
2. Назвіть і дайте коротку характеристику видів ринків золота та операцій із ним.
3. Що таке офіційна та ринкова ціни золота?

13.4. Тематика рефератів

1. Операції із золотом на міжнародних фінансових ринках.
2. Роль золота як валютного металу в міжнародних валютно-кредитних відносинах..
3. Золото в структурі офіційних золотовалютних резервів розвинутих країн.
4. Роль срібла в монетній справі
5. Ринок дорогоцінних каменів

13.5. Завдання до теми

1. Яким є обмінний курс між долларом та фунтом стерлінгів, якщо один доллар конвертується в $1/20$ унції золота, а один фунт стерлінгів в $1/40$ унції золота?

РОЗДІЛ 4. МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ

Тема 14. Міжнародна банківська справа та міжнародне оподаткування

14.1. Основні питання теми

1. Передумови виникнення та розвиток міжнародної діяльності банків
2. Характеристика середовища міжнародної банківської справи
3. Функції міжнародної банківської справи
4. Транснаціональні банки як основні суб'єкти міжнародної банківської справи
5. Універсалізація банківської справи
6. Форми міжнародного представництва транснаціональних банків
7. Інтернет-підрозділи транснаціональних банків
8. Вплив оподаткування на вибір організаційного підрозділу ТНБ за кордоном
9. Вимоги до капіталу міжнародного банку з урахуванням факторів ризику. Базельська угода
10. Сучасні тенденції розвитку банківської справи
11. Ризики в міжнародній банківській справі
12. Елементи оподаткування.
13. Усунення подвійного оподаткування у міжнародних економічних відносинах.
14. Лібералізація міжнародної торгівлі.

14.2. Основні терміни та поняття

Міжнародна банківська справа транснаціональний банківський капітал, транснаціональні банки, універсалізація банківської діяльності, кореспондентські відносини, кореспондентський рахунок, представництво, зарубіжне відділення, агентство, закордонні дочірні банки, банківський консорціум, міжнародні банківські служби, подвійне оподаткування, прями / непрямі податки.

14.3. Питання для перевірки знань

1. Які основні функції міжнародної банківської справи?
2. Охарактеризувати середовище міжнародної банківської справи.
3. Назвати основні чинники, які сприяли розвитку міжнародного банківництва у світі.
4. Дайте визначення поняття «кореспондентська угода».
5. У чому полягають особливості ностро- та лоро-рахунків?
6. Дайте характеристику форм міжнародного банківського представництва.
7. Охарактеризуйте основні банківські ризики та окресліть стратегії управління ними.

14.4. Тематика рефератів

1. Базельська угода з банківського нагляду та регулювання.
2. Непряме оподаткування в Україні операцій зовнішньоекономічної діяльності.
3. Пряме оподаткування в Україні доходів, пов'язаних із зовнішньоекономічною діяльністю.
4. Офшорні зони та їх роль у міжнародних відносинах на сучасному етапі.

14.5. Завдання до теми

1. Яку суму має сплатити банк за останній тиждень липня, виходячи з наведених нижче даних про обороти на кореспондентському рахунку?
За період з 24.07 до 31.07 зареєстровано такий рух на кореспондентському ностро-рахунку банку (в доларах США).

Дата	Вхідний залишок, млн. доларів	Дебетовий оборот, млн. доларів	Кредитовий оборот, млн. доларів
25.07	1,5	0,5	1
26.07	...	2	1
27.07	...	1,5	0,5
28.07	...	0,7	1
29.07	...	1	2
30.07	...	0,5	1
31.07	...	1	0,5

За генеральною угодою між банками-кореспондентами передбачається сплата процентів на залишок кореспондентського рахунка у розмірі 2 % річних.

2. Бажаючи купити 5 млн USD проти єни, ви зателефонували в чотири банки. З яким банком ви укладете угоду? Відповідь обґрунтуйте.

Умови:

Банк	долар/єна	
А	146,10	145,70
В	146,15	146,20
С	146,12	146,22
Д	146,20	146,30

3. Дилер банку здійснює арбітраж: він розмістив 10 млн фунтів стерлінгів на строк 1 місяць (31 день) під ставку 3,8 %. Дилеру необхідно закрити негативну процентну позицію на аналогічну суму. З цією метою протягом місяця ним укладено вісім угод щодо залучення коштів. Необхідно визначити результат процентного арбітражу.

1-ша угода: 10 млн, строк один тиждень, ставка 3,5 %;

2-га угода: 10 млн, строк один тиждень, ставка 3,6 %;

3-тя угода: 5 млн, строк один тиждень, ставка 3,65 %;

4-та угода: 5млн, строк один тиждень, ставка 3,67 %;

5-та, 6-та, 7-ма угоди: 10 млн строк овернайт, ставка 3,25 %;

8-ма угода: 10 млн, строк чотири дні, ставка 3,67 %.

Тема 15. Фінанси транснаціональних корпорацій

15.1. Основні питання теми

1. ТНК, їхні фінанси і фінансова політика
2. Пряме зарубіжне інвестування
3. Мотивація прямого зарубіжного інвестування ТНК
4. Декомпозиція ризику ТНК
5. Зарубіжні підрозділи ТНК: форми, джерела та параметри їх фінансування
6. Взаємовідносини філій ТНК з головною фірмою
7. Фінансові зв'язки системи ТНК
8. Управління грошовими переказами ТНК, або міжнародна система управління готівкою
9. Контроль та регулювання міжнародних грошових операцій, управління фінансовою діяльністю
10. Стратегії та механізми підвищення ефективності контролю і регулювання грошових операцій
11. Оподаткування міжнародної діяльності ТНК
12. Валютні ризики потенційних збитків ТНК. Види валютних ризиків: трансляційний, транзакційний, операційний

15.2. Основні терміни та поняття

Транснаціональна корпорація, фінанси ТНК, управління фінансами ТНК, прямі зарубіжні інвестиції, декомпозиція ризику ТНК, систематична компонента ризику, несистематична компонента ризику, регіональний ризик, попереднє обговорення, зарубіжні підрозділи ТНК, головна компанія, холдингова компанія, дочірні акціонерні товариства, роялті, нетінг, валютний ризик, транзакційний ризик

15.3. Питання для перевірки знань

1. Що включає поняття «фінанси ТНК»?
2. Що таке «пряме зарубіжне інвестування»?
3. Назвіть основні мотиви здійснення прямих зарубіжних інвестицій ТНК.
4. Дайте характеристику регіонального ризику ТНК.
5. Назвіть основні заходи регулювання ризику ТНК.

6. Які організаційні форми зарубіжних підрозділів Вам відомі. У чому полягають їхні особливості.
7. Які фактори, впливають на вибір джерела фінансування ТНК?
8. Охарактеризуйте різновиди взаємодії філій ТНК з головною фірмою.
9. Що являє собою сукупність всіх фінансових відносин ТНК.
10. У чому полягає сутність «міжнародна системи управління готівкою»?
11. Опишіть цикл руху грошових коштів.
12. Дайте визначення трансфертної ціни та опишіть особливості її встановлення.
13. Поясніть поняття «кліринг та нетинг».
14. У чому полягає основна мета контролю та регулювання міжнародних грошових операцій, управління фінансовою діяльністю?
15. Які стратегії й механізми підвищення ефективності контролю та регулювання грошових операцій Вам відомі.
16. Що таке «центр повторного обліку»?
17. Як впливає оподаткування на міжнародну діяльність ТНК?
18. З якими видами валютних ризиків стискаються у своїй діяльності ТНК?
19. Які методи управління валютних ризиків потенційних збитків ТНК Вам відомі? У чому полягає їхня сутність.
20. Що таке «фінансові аспекти інвестиційних рішень ТНК»?

15.4. Тематика рефератів

1. Діяльність ООН з вироблення правил поведінки ТНК.
2. Діяльність ТНК в Україні.
3. Зарубіжні підрозділи ТНК, їхні переваги й недоліки.
4. Проблема подвійного оподаткування діяльності ТНК.
5. Роль ТНК у процесах глобалізації.
6. Теорії прямого іноземного інвестування ТНК.
7. ТНК в економіці розвинутих країн.
8. ТНК в економіці країн з перехідною економікою.
9. ТНК у системи сучасного міжнародного інвестування.
10. Транснаціональні альянси, фактори і мотиви їх розвитку.

15.5. Завдання до теми

1. У регіоні, де проживає 1,6 млн чол., капітал нерезидентів у формі прямих інвестицій на початок поточного року становив 620 млн USD, що на 15% більше порівняно з минулим роком. Визначте абсолютний приріст інвестицій за рік та суму інвестицій в розрахунку на душу населення.

2. За даними табл. щодо обсягів інвестицій в економіку країни оцініть динаміку обсягів інвестицій та інтенсивність структурних зрушень в інвестованому капіталі.

Інвестиції	Базисний період	Поточний період
Прямі	4,8	2,4
Портфельні	1,2	0,6
Інші	6,0	8,4

3. Інвестор придбав 50 опціонів продавця акцій фірми з ціною погашення 185 USD за опціон. В опціон входить 100 акцій, час дії - 3 місяці, розмір премії - 5 USD за опціон. Ціна акцій змінилася : 1) знизилася до 170 USD; 2) зросла до 190 USD. Визначити результативність угоди за наведених умов.

Тема 16. Міжнародне страхування

16.1. Основні питання теми

1. Міжнародний досвід функціонування страхових ринків.
2. Тенденції розвитку міжнародного страхового ринку
3. Місце і роль страхування в інвестиційному процесі та залученні іноземних інвестицій
4. Міжнародне перестраховування як необхідний елемент залучення українського страхового ринку в міжнародні ринки страхування і перестраховування.

16.2. Основні терміни та поняття

Страхування, ринок страхових послуг, міжнародні страхові компанії, перестраховування, спільні страхові компанії.

16.3. Питання для перевірки знань

1. Основні історичні тенденції зміни міжнародного страхового ринку.
2. Особливості страхового ринку Німеччини.
3. Особливості страхового ринку Ізраїлю.
4. Особливості страхового ринку Великої Британії.

16.4. Тематика рефератів

1. Методи страхування ризику з міжнародних кредитів.
2. Банківські послуги зі страхування валютних ризиків..
3. Страхування кредитів у міжнародній торгівлі.
4. Роль банківських гарантій як інструменту страхування валютних операцій.

Тема 17. Україна на світовому фінансовому ринку

17.1. Основні питання теми

1. Національна система валютного регулювання та контролю.
2. Еволюція розвитку валютного ринку України.
3. Оцінка позицій платіжного балансу України.
4. Міжнародне кредитування та фінансування України.
5. Інвестиції та Україна.
6. Зовнішній борг України в системі світової заборгованості.
7. Проблеми участі України в міжнародних фінансових інститутах.

17.2. Основні терміни та поняття

Інвестиції, зовнішній борг, міжнародне кредитування та фінансування, національна система валютного регулювання

17.3. Питання для перевірки знань

1. Які можливості для роботи на фінансових ринках відкриті перед резидентами та нерезидентами України?
2. Які ви знаєте етапи розвитку валютного ринку України?
3. Визначте сальдо платіжного балансу України за останні роки.
4. Які інститути та в яких розмірах кредитують та фінансують Україну?
5. Оцініть динаміку інвестицій резидентів та нерезидентів.
6. Визначте структуру зовнішнього боргу України.
7. Оцініть динаміку зовнішньої заборгованості України.
8. Назвіть проблеми участі України в міжнародних фінансових інститутах.

17.4. Тематика рефератів

1. Система валютного регулювання та контролю України.
2. Міжнародне кредитування та фінансування України
3. Інвестиції резидентів та нерезидентів.
4. Зовнішній борг України в системі світової заборгованості.
5. Проблеми участі України в міжнародних фінансових інститутах.
6. Сучасна політика України в галузі міжнародних фінансів.
7. Еволюція розвитку національної валютної системи України.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна:

1. Міжнародні фінанси [текст] навч. посіб. 5-те вид. перероб. та доп./ за ред. Козака Ю.Г.– Київ – Катовіце.: Центр учбової літератури, 2014. – 348 с.
2. Міжнародні фінанси : навч. посіб. / [І.І. Д'яконова, М.І. Макаренко, Ф.О. Журавка та ін.]; за ред. М.І. Макаренка та І.І. Д'яконової. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 548 с..
3. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: Підручник / С.Я. Боринець - 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 494с.
4. Міжнародні фінанси (контрольні запитання, тести, практичні завдання): Навчальний посібник/ За ред.. Ю.М.Лисенкова, В.Є. Поливанова – К.: Дакор, КНТ, 2008. – 88 с.
5. Шило В. П. Міжнародні фінанси: за модульною системою. Теоретично-практичний посібник (рек. МОН України).- 2-е вид. / Шило В.П., Доровська С.С., Іванова Н.С., Ільїна С.Б. – К.: Кондор, 2010. – 346 с.
6. Міжнародні фінанси: Підручник / О.І. Рогач, А.С. Філіпенко, Т.С. Шемет та ін. – К.: Либідь, 2008. – 784 с.
7. Петрашко Л. П. Міжнародні фінанси: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / Л. П. Петрашко– К.: КНЕУ, 2003. – 221 с.

Допоміжна:

8. Рязанова Н.С. Міжнародні фінанси: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2011. – 119 с.
9. Софіщенко І.Я. Міжнародні фінанси: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2005. – 200 с.
10. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: Підручник. – К.: Знання, 2002. – 311 с.
11. Мозговий О. М. Міжнародні фінанси: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 557 с.
12. Бойцун Н. Є. В. Міжнародні фінанси: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / Н.Є. Бойцун, Н. В. Стукало - Д.: АРТ-ПРЕС, 2004. - 326с.

13. Бутук О. І. Валютно-фінансові відносини: Навч. посібник / О. І. Бутук – К. : Знання, 2006. – 349с.

14. Домрачев В. М. Міжнародні банківські розрахунки: Навч. посіб. / В.М. Домрачев - К. : Видавництво Європейського ун-ту, 2005. – 90с.

15. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Міжнародні фінанси» для студентів денної форми навчання спеціальності 6.050100 – «Міжнародна економіка» / Укл. Гриньов А.В., Солодовник О.О. – Х.: ХНАДУ, 2008. – 26 с.

Інформаційні ресурси

www.big-lib.com

<https://www.iif.com/>

www.iffim.org/

<https://www.federalreserve.gov/econres/ifstaff.htm>

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних занять
з дисципліни «Міжнародні фінанси»
для студентів спеціальності
6.030503 – «Міжнародна економіка»

Укладачі: ГОРОВИЙ Дмитро Анатолійович
НІКІТІНА Аліна Вадимівна

Відповідальний за випуск: *Горовий Д.А.*

Авторська редакція

План 2016, поз. .
Підписано до друку . Формат 60x84 1/16. Папір газетний.
Гарнітура Times New Roman Cyr. Віддруковано на різнографі.
Умовн .друк. арк. . Обл.-вид. арк. .
Зам. № . Тираж прим. Ціна договірна.

Видавництво
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

Видавництво ХНАДУ, 61200, Харків-МСП, вул. Петровського, 25
Тел./факс: (057) 700-38-72; 707-37-03, e-mail: roi@khadi.Kharov.ua

Свідоцтво Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції, серія ДК № 897 від 17.04.2002 р.